

ПРОТОКОЛ № 7
засідання Громадської ради
при Державній службі інтелектуальної власності України (ДСІВ)

місце проведення

м. Київ, вул. Василя Липківського, 45

13 вересня 2016 року

На засіданні Громадської ради при ДСІВ присутні: 19 членів Громадської ради при ДСІВ, в тому числі 4 особи за довіреністю.

Засідання відкрив Голова Громадської ради при ДСІВ Чернобай О.В.

Виступив Чернобай О.В., який повідомив, що на засіданні присутні 19 членів Громадської ради при ДСІВ. Зважаючи на вказане засідання є правоможним і Громадська рада при ДСІВ може приймати рішення з питань порядку денного. Чернобай О.В. запропонував розпочати засідання.

Голосували: «за» - одноголосно, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято.

Ухвалили: розпочати засідання Громадської ради при ДСІВ

1. Затвердження порядку денного.

Слухали: Чернобая О.В., який зачитав порядок денний і поставив на голосування питання щодо його затвердження.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про стан винахідницької та раціоналізаторської діяльності в Україні

Доповідач: Андрощук Г.О.

2. Про обговорення підготовленого МЕРТ проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення прав у сфері інтелектуальної власності та захисту цих прав»

Доповідач: Андрощук Г.О.

3. Про обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності»

Доповідач: Рязанова Н.І.

17 10 016

4. Про обговорення пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів щодо усунення адміністративних бар'єрів для здійснення експорту послуг»

Доповідач: Рязанова Н.І.

5. Про визначення порядку денного та дати наступного засідання

Доповідач: Чернобай О.В.

6. Різне

Голосували: «за» - одноголосно, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято.

Ухвалили: затвердити вказаний порядок денний.

2. Про стан винахідницької та раціоналізаторської діяльності в Україні.

Слухали: Голову комітету з питань промислової власності Андрощука Г.О., який повідомив про те, що нещодавно ВОІВ опубліковано Глобальний інноваційний індекс, в якому Україна займає перше місце у світі за корисними моделями. Після прийняття постанови Кабінету Міністрів України 2007 року, коли збори за підтримання чинності патентів були підняті в 35-37 разів пішло різке зменшення кількості заявок на винаходи і виданих патентів. За один рік тоді було втрачено 3 000 патентів на винаходи через непідтримання чинності. Значно зменшилась винахідницька активність, зросла активність на корисні моделі. Коли готувалися до комітетських слухань зробили запити в Укрпатент і отримали інформацію про те, що щороку близько 75 % патентів на винаходи втрачає чинність через непідтримання. Немає грошей навіть у таких гігантів як КБ «Південмаш». В середньому термін патентної експертизи становить два роки. В порівнянні з іншими країнами – це непогано, бо в Америці, наприклад три роки, навіть до семи років доходить. Корея та Ізраїль видають патенти протягом одного місяця. В тій же Америці, якщо винахіднику більше 65 років, якщо він хворий, якщо винахід належить до сфери оборони і енергетики експертизу проводять першочергово. Декілька років тому в Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» було внесено норму про першочерговий розгляд заявок на винаходи, що належать до пріоритетних напрямів, але дана норма так і не виконується. Тобто треба стояти в черзі і чекати поки проведуть експертизу, хоча вищевказана норма має працювати. Більшість країн таку норму використовують. Те що в нашому законодавстві є норма, що для фізичної особи розмір сплати зборів менший ніж для юридичної, це впливає на те, що багато заявок оформляється на фізичну особу для того, щоб менше платити. У матеріалах слухань

наводився приклад, що, наприклад, за розробку «Кольчуги» у ПАТ «Топаз» майже 75 % авторської винагороди отримали фізичні особи, а не юридична особа і фахівці, які все це розробляли. Нині середній вік винахідника становить 46 років, тобто ніхто зараз не вчить як робити винаходи. Курс «Основи інтелектуальної власності», який читався у вищих навчальних закладах був ліквідований наказом МОН України. Після цього цей факультативний курс в університетах зник. Багато в магістратур з інтелектуальної власності вже немає. Тернопіль магістратури вже немає. Взагалі дуже погана ситуація з підготовкою винахідників. 70 % економічного ефекту давали раціоналізаторські пропозиції. Досі немає закону про раціоналізаторські пропозиції. В перспективі обов'язково необхідний цей закон. Адже це наймасовіший вид технічної творчості. Саме від раціоналізаторської пропозиції іде шлях до винахідництва. Вони в різних країнах по різному називаються. У Німеччині раціоналізаторські пропозиції входять до закону про службові винаходи, є відповідне законодавство в Польщі, спеціальний закон у Молдові. В Україні є лише рекомендації 1995 року, які не мають державної реєстрації в Міністерстві юстиції України, тому вони можуть прийматися, а можуть і не прийматися керівництвом. Тобто ці питання не врегульовані, єдине, що в Цивільний кодекс України ввели норму, що можуть бути організаційні пропозиції. У зв'язку з цим зросла на декілька порядків кількість раціоналізаторських пропозицій, тобто те, що так само дає економічний ефект. Отже, безумовно потрібен закон про раціоналізаторську діяльність. В Україні вже 25 років не стимулюється винахідницька діяльність. Після того як відбувся круглий стіл в МЕРТ, було направлено пропозиції до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» на ім'я Олени Мініч, хоча відповіді не було отримано. В Україні є тимчасове положення про охорону раціоналізаторських пропозицій та об'єктів промислової власності, яке нібито втратило чинність, але деякі статті діють. Міститься в цьому положенні окрема стаття, яка визначає санкції за невиконання винагороди, розміри і т.д. Вказані норми треба повернути законодавчо. Закон треба посилити стимулюючими нормами щодо виплати винагороди, штрафних санкцій за невиконання винагороди. За радянських часів було стимулювання, навіть за подання заявки. В деяких країнах воно і збереглося. На законодавчому рівні не визначено, що таке «економічний ефект», «прибуток». Органи статистики вилучили форму 4-НТ, тому не можливо з'ясувати, яка ефективність від впровадження винаходів і рацпропозицій. У країнах СНД така звітність збереглася, працюють товариства винахідників і раціоналізаторів. В Україні в Законі України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» чомусь не включено товариства винахідників і раціоналізаторів. Безумовно треба вносити зміни в Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», прийняти закон про раціоналізаторську діяльність, повернути у вищі навчання заклади викладання курсу

«Основи інтелектуальної власності», прописати норми щодо стимулювання виплати винагороди, змусити Укрпатент, щоб норма про першочерговий розгляд заявок на винаходи, що належить до пріоритетних напрямів економіки працювала. На економічний ефект наш законодавець не звертає уваги взагалі. Майже 10 % заявок на винаходи подаються безпосередньо в зарубіжні патентні відомства, оминаючи патентне відомство України. Тисячі таких патентів видано в Російській Федерації, також в Тайвані, Німеччині. В Російській Федерації, наприклад, введена норма в адміністративний кодекс відповідно до якої встановлені штрафні санкції в розмірі від 1000 до 2000 рублів для громадян, від 5000 до 8000 рублів для юридичних осіб, які порушують процедуру зарубіжного патентування, оминаючи національне відомство, коли заявки подаються без дозволу закордон. Це особливо важливо в нинішній ситуації, коли перспективні розробки, зокрема, подвійного призначення, «втікають» до країни-агресора або конкурентів. І на це свідомо йдуть винахідники, бо відсутня відповідальність. Єдине, що ці винахідники не отримують патент в Україні. І в першу чергу, це питання національної та економічної безпеки.

Рязанова Н.І. зазначила, що про те, що необхідно взяти до уваги, що більшість патентів, які втрачають чинність є промислово непридатними.

Андрощук Г. О. зазначив про те, що для того, щоб визначити промислову непридатність необхідно провести експертизу, яка коштує багато грошей, а збори підняли в 35 разів, і винахідник не може підтримувати чинність патенту, навіть підприємства-гіганти.

Рязанова Н.І. зазначила, що справа в тому, що підприємства не можуть підтримувати чинність патентів, тому що немає для цього бюджету, немає окремої статті бюджету для підтримання чинності патентів.

Васильєв О.В. зазначив, що кількість корисних моделей над кількістю винаходів прийняла катастрофічні розміри. Протягом 2015 року видно 73 % патентів на корисні моделі. Об'єктивно важко змінити законодавчі норми щодо вимог для видачі корисних моделей. Немає прямого зв'язку між кількістю виданих патентів та інноваційним розвитком. Основу масу патентів становлять патенти у сфері медицини і засоби розваг. Більша кількість патентів, які йдуть закордон відноситься до патентів у сфері програмного забезпечення. Закордон пішло 18 000 винаходів. Винахідники не можуть в Україні заявити винахід на програмне забезпечення, тому патентують в тій країні, де це дозволено,

зокрема, в США, Тайвані. Тому програмне забезпечення не може бути об'єктом авторського права.

Боровик П.А. зазначив, що жодним чином інноваційний розвиток не може індексуватися нашими статистичними даними за корисними моделями. Практично 2/3 винаходів і корисних моделей дублюються. Ця цифра жодним чином не відповідає індикатору активності, тому що переважає велика кількість різного роду недобросовісних троллінгових патентів. Система видачі патентів на корисну модель тільки за двома критеріями – новизна і промислова придатність фактично показала свою повну нездатність відповідати економічним умовам, інтересам винахідників, суспільства, інноваційного розвитку. Авторитет українського патенту впав настільки, що коли винахідник в Україні отримує патент, то він отримує клеймо неповноцінності саме через патенти на корисну модель. Навіть якщо винахідники подають заявки на отримання патенту на винахід дуже гарного, ефективного, перевіреного, впроваджена в Україні система дає лише кількість і абсолютно псує показники якості. Адже патент має бути результатом творчої винахідницької діяльності. Єдиним критерієм цього є винахідницький рівень. Тому говорити про статистику можна досить умовно. Зрозуміло, що концепцію правової охорони корисної моделі в Україні треба змінювати. Концепція правової охорони промислового зразка вже змінена і є проект закону. Концепція правової охорони корисної моделі тільки розробляється. Вимоги до правової охорони корисної моделі мають бути сформульовані в інший спосіб, відповідно до досвіду європейських країн. У більшості країн корисною моделлю є просторові конструкції, а в деяких країнах речовини і просторові конструкції з дуже жорсткими вимоги до охороноздатності, запроваджені адміністративні процедури. Щодо програмного забезпечення, то Україна знаходиться на передовому рівні стосовно ІТ галузі. Проблему щодо програмного забезпечення необхідно обговорювати з спеціалістами Укрпатенту, спільнотою, стартаперами, іншими фахівцями. Така робота з боку державного органу, який за це відповідає, не проводиться. Громадська рада може висловити свою думку про те, що цю проблему необхідно піднімати, обговорювати, посилатися на те, що вже розроблено в світі. І не треба говорити про те, що щось кудись втікає. Якщо наш громадянин отримує патент закордоном, він отримує власність закордоном.

Васильєв О.В. зазначив, що було виявлено ще одну тенденцію - протягом 2016 року почала зростати кількість патентів виданих іноземним суб'єктам, але це ще не прийняло катастрофічних розмірів.

Чернобай О.В. зазначив про те, що якщо говорити про стан винахідницької та раціоналізаторської діяльності не треба зачіпати корисні моделі. Також погодився з думкою висловленою Боровиком П.А., що корисна модель - це корисна модель, а винахід - це винахід. Якщо є винахідницький рівень, якщо є крок вперед в галузі прогресу, то можна говорити про винахід. Система функціонування інтелектуальної власності повинна бути такою, що заохочує створення не корисних моделей, а те, що дійсно має певний винахідницький крок в розвитку прогресу. Коли ми говоримо про те чи є у підприємства гроші на підтримку чинності патентів, то ми бачимо те, що гроші з'являються саме тоді, коли за допомогою певного винаходу є відповідний крок в прогресі, винахідницький рівень і це допомагає заробити додаткові гроші або зекономити гроші, не витратити. Вищезазначені цифри можуть показувати, що в Україні комерціалізації немає. Також немає податкових пільг, які б заохочували до втілення українських розробок в українській промисловості, немає відповідних механізмів, дуже низька якість і усвідомлення громадян і підприємців з точки зору укладання ліцензійних угод і використання відповідних форм втілення. Низький рівень захисту інтелектуальної власності в комплексі дає те, що в Україні немає тієї системи комерціалізації і використання об'єктів інтелектуальної власності, яка б стимулювала винахідницьку і раціоналізаторську діяльність. Відправною точкою, яка повинна стимулювати винахідницьку і раціоналізаторську діяльність є потреби споживача, бізнесу, промисловості і підприємництва. Тому можна констатувати, що на сьогоднішній день рівень винахідницької і раціоналізаторської діяльності в Україні дуже низький і причинами такого низького рівня є відсутність адекватної системи комерціалізації і адекватної системи захисту.

Княшко О.Є зазначила про те, що необхідно з'ясувати, що важливіше – стимулювання чи захист. Якщо дивитися з точки зору фахівця, який працює в сфері комерціалізації, то проблема полягає в тому, що відсутня сильна правова охорона. Також відсутнє розуміння цінності охоронного документа. Якщо є патент, то це означає, що є і право власності винахідника.

Чернобай О.В. зазначив, що структурно можна говорити про те, що належний правовий захист інтелектуальної власності є одним із складових стимулів для її комерціалізації.

Рязанова Н.І. зазначила про те, що в Україні дуже низький рівень культури інтелектуальної власності. Власники бізнесу зовсім не розуміють, що таке інтелектуальна власність. Лише коли починаємо розкладати бізнес по полицкам, в процесі бесіди формуємо інтелектуальний портфель бізнесу. Тільки після цього починається подання

заявок, отримання патентів. Отже, наразі найголовніше завдання піднімати культуру інтелектуальної власності. З жовтня місяця запроваджується інноваційний учбовий курс «Бізнес та інтелектуальна власність», який складатиметься з п'яти модулів: перший модуль - загальні питання, які пов'язані з інтелектуальною власністю та об'єктами інтелектуальної власності; другий модуль - менеджмент інтелектуальної власності; третій модуль - економіка інтелектуальної власності; четвертий модуль - захист інтелектуальної власності; п'ятий модуль - стартап проекти. Вказаний курс розроблений з партнерами з Англії та США, також партнерами виступають Харківська юридична академія та Донецький університет.

У зв'язку з вищевказаним, Рязанова Н.І. запропонувала членам Громадської ради при ДСІВ долучитися до вказаного курсу і разом піднімати культуру інтелектуальної власності.

Чернобай запропонував прийняти до відома доповідь Андрощука Г.О., визнати стан винахідницької та раціоналізаторської діяльності в Україні як незадовільний у зв'язку з відсутністю комерціалізації, адекватної системи захисту прав інтелектуальної власності та відсутності стимулювання винахідницької та раціоналізаторської діяльності

Голосували: «за» - одноголосно, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято.

Ухвалили: взяти до відома інформацію Андрощука Г.О., визнати стан винахідницької та раціоналізаторської діяльності в Україні як незадовільний у зв'язку з відсутністю стимулювання винахідницької та раціоналізаторської діяльності, комерціалізації, адекватної системи захисту прав інтелектуальної власності.

3. Про обговорення підготовленого МЕРТ проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення прав у сфері інтелектуальної власності та захисту цих прав»

Слухали: Андрощука Г.О., який зазначив про те, що на сайті МЕРТ було викладено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення прав у сфері інтелектуальної власності та захисту цих прав». Є деякі моменти в цьому законопроекті, які насторожують. Зокрема, щодо внесення змін до статті 229 Кримінального кодексу України (незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару), в якій визначено, що незаконне використання знака для

товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару, або інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі, - караються штрафом від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з конфіскацією і знищенням відповідної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення. Щодо кваліфікованого зазначення походження товару, то цей термін називається географічне зазначення (geographical indication). І в Цивільному кодексі України, і в міжнародному законодавстві визначається як географічне зазначення. У Законі України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» є кваліфіковане зазначення походження товарів, що охоплює назву місця походження товару, географічне зазначення походження товару. Уніфікований термін міжнародної спільноти – це geographical indication. Незаконне використання фірмового найменування як правило іде в офіційних документах, назвах підприємств. Якщо однотипне фірмове найменування використовують як торгова марка, то це практично торгова марка. Далі мова йде про знищення відповідної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення. Якщо це стосується промислової власності, то що означає знаряддя і матеріали, які спеціально використовувались для виготовлення продукції? Це обладнання, верстати? Що це таке? Тобто не розкривається суть. І чи необхідно це знищувати? Якщо мова йде про спиртні напої, тютюнові вироби, фальсифіковані лікарські засоби, які шкодять здоров'ю, то тут зрозуміло. А якщо торгову марку можна зняти, то можна передати ці товари дитячим будинкам, школам, інтернатам і т.п. для використання. Треба враховувати і національні інтереси, а не тільки інтереси компаній, які люблять інтереси іноземного виробника. Щодо раціоналізаторських пропозицій, так само знищення. Рацпропозиція має локальну новизну. Тобто хтось переписав всі об'єкти не розуміючи суті. Також фірмові найменування, які охороняються статтею 8 Паризької конвенції. Отже, таке знищення продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення не є виправданим. Багато питань потребують опрацювання і роз'яснення. У Російській Федерації ще з 2001 року передбачено санкції за подання заявок в іноземну країну, особливо тих, що стосуються перспективних винаходів. А в Україні вже 25 років в держпатенті немає комісії по зарубіжному патентуванню. В цій комісії мають бути представники СБУ, МЕРТ, Міністерства закордонних справ.

Кочерга Д. О. зазначив про те, що дійсно існують різні погляди на питання щодо знищення продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення. Одні фахівці зазначають про те, що треба знищувати продукцію, інші

наполягають на тому, що не потрібно знищувати продукцію. Ситуація, яка склалася на сьогодні полягає в тому, що відсутність вищевказаної норми в кодексі покладає саме на суд повноваження щодо вирішення, що робити з вказаною продукцією. І є вже перші рішення, за якими така продукція передавалася, наприклад, воїнам АТО (леза для гоління). Головна проблема полягає в тому, чи є така продукція безпечною. Тому постає питання про те, чи можна передавати таку продукцію, наприклад, дітям, чи її необхідно знищити. Якщо така продукція буде передаватися, то мають бути прозорі механізми передачі цієї продукції. Є продукція з якої можна зняти торговельну марку, а якщо неможливо зняти, то питання в тому хто це буде вирішувати. З одного боку є Закон України «Про захист прав споживачів», норми якого не дозволяють вводити в обіг контрафактну фальсифіковану продукцію, а з іншого боку з кодексу прибравли норму про знищення. Тобто виникає питання про те, що держава має робити з цим товаром після того, як він буде арештований і буде тривати судовий розгляд. Прибравши цю норму з кодексу при розгляді кримінальної справи суд не може постановити рішення про знищення. Тому постає питання про те, яке рішення щодо продукції має приймати суд, тобто, що робити в цій ситуації суду і правовласнику. Правовласник вкладає кошти в те, щоб заарештувати цю продукцію, сплачує судовий збір, оплачує вартість експертизи.

Андрощук Г.О. зазначив про те, що необхідно розумно підходити до питання передачі продукції та знарядь і матеріалів, які використовувались для її виготовлення, тобто потрібен баланс інтересів.

Кочерга Д.О. зазначив про те, що після того як прибравли вищевказану норму з кодексу правовласнику не можливо в суді добитися того, щоб контрафактна продукція була знищена. Головна проблема полягає в тому, що не існує механізму як зробити так, щоб ця процедура була безпечна для споживачів і хто нестиме гарантію за цю безпеку. Повернути вказану статтю необхідно, але повинні бути розумні ініціативи щодо механізму впровадження вказаної норми.

Чернобай О.В. зазначив, що питання охорони інтелектуальної власності і питання якості самих продуктів, які маркуються тими чи іншими об'єктами інтелектуальної власності – це дещо різні речі. Може бути абсолютно якісний продукт маркований тією чи іншою торговельною маркою. Може бути неякісний продукт маркований законною торговельною маркою. Якщо буде експертизою встановлено, що сама по собі продукція не відповідає встановленим законодавством нормам, тобто ця продукція неналежної якості, то вступають в дію органи санітарного нагляду, органи нагляду за якістю товарів, які не

дозволяють ввезення в Україну такої продукції. Тобто це вже не питання інтелектуальної власності. Питання інтелектуальної власності починається і закінчується там, якщо можливо усунути з товару маркування торгівельною маркою без пошкодження товару. Тоді торгівельна марка знімається за рахунок порушника. Якщо ж не можливо, то треба знищувати цей товар. Але тоді виникає питання щодо компенсації чи не компенсації вартості товару. Тому головне питання полягає в тому, чи потрібно компенсувати порушнику вартість виробленого ним товару. Також виникає питання про необхідність повернення до попередньої редакції Кримінального кодексу України. Адже якщо людину притягають до відповідальності у вигляді штрафу, то людина заплатить штраф і піде далі порушувати. Але якщо буде конфіскація і знищення товару, конфіскація і знищення обладнання для виробництва цього товару – це досить суттєво. Але в 99 випадках із 100 до відповідальності притягається керівник юридичної особи, а товар і обладнання належать самій юридичній особі, яка складається з акціонерів, засновників, які можуть і гадки не мати про те, що здійснюються порушення інтелектуальної власності. Коли вилучається продукція і обладнання, то порушуються їх інтереси. Це призводить до того, що ці особи можуть бути лише цивільними позивачами в кримінальному провадженні. А цивільний відповідач з'являється лише тоді, коли потерпілий, він же цивільний позивач пред'являє позов. Ці кримінальні норми були тими умовами, які дозволяли пред'явити позов в ході кримінального провадження, залучивши відповідача до кримінального провадження. Потім починає діяти категорія деліктних правовідносин. Коли юридична особа відповідає за дії працівника, але деліктні правовідносини цивільні. І вони не можуть влітатися в межі кримінального процесу. Тобто треба поєднати з процесуальними нормами і активністю правовласників.

Чернобай О.В. запропонував підтримати підготовлений МЕРТ проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення прав у сфері інтелектуальної власності та захисту цих прав» в цілому, але звернути увагу на те, що положення щодо знищення товарів і обладнання, за допомогою якого її вироблять потребують доопрацювання, в тому числі з нормами Кримінального процесуального кодексу України, а також узгодження термінології та роз'яснити її суть.

Голосували: «за» - одноголосно, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято.

Ухвалили: підтримати підготовлений МЕРТ проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення

прав у сфері інтелектуальної власності та захисту цих прав» в цілому, але звернути увагу на те, що положення щодо знищення товарів і обладнання, за допомогою якого її вироблять потребують доопрацювання, в тому числі з нормами Кримінального процесуального кодексу України, а також узгодження термінології та роз'яснити її суть.

4. Обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності»

Слухали: Рязанову Н.І., яка зазначила про те, що проблема щодо визначення обсягу прав роботодавця і працівника на створений об'єкт інтелектуальної власності в процесі виконання службового завдання або в процесі виконання своїх службових обов'язків як була так і залишилася. Тому в проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності» головний акцент на те, кому належать ці права. Якщо об'єкт інтелектуальної власності створений на підставі завдання роботодавця, то це один метод розподілу прав. Якщо ж робітник знаходився у службових відносинах з роботодавцем на підставі трудової угоди, то це інші відносини. Проект цього закону був всім надісланий і тому варто прийняти рішення про те, що з цим проектом закону робити. Насамперед, цей законопроект був на парламентських слуханнях у жовтні 2014 року, але по суті ніякого рішення не було прийнято. Проблема як була, так і не вирішилася.

Боровик П.А. зазначив про те, що, наприклад, якщо людина прийнята на роботу програмістом, то в неї виникають тільки немайнові права. Пропонується представниками ІТ спільноти прописати порядок набуття права власності на майнові права на об'єкти в галузі ІТ. Існує два погляди щодо цього питання. Беззаперечно залишити майнові права за особою, яка згідно договору замовила розробку програмного забезпечення.

Рязанова Н.І. зазначила, якщо об'єкт інтелектуальної власності створюється в рамках службового завдання, то це інша справа.

Андрощук Г.О. зазначив про те, що лише в Німеччині є окремий закон про службові винаходи або винаходи найманих працівників. По великому рахунку винахід може бути вільний, залежний, службовий. До Цивільного кодексу України була внесена норма про те, що майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору належить працівникові та роботодавцеві спільно. Отже, треба вносити зміни в Цивільний кодекс України.

Чернобай О.В. зазначив про те, що в Україні так історично склалося, що система законодавства в галузі інтелектуальної власності полягає в тому, що існують по об'єкту внутрішні закони. І лише авторське право об'єднує один закон. Норми Цивільного кодексу України, так як вони виписані не працюють. Говорячи з точки зору службових об'єктів інтелектуальної власності, то можна внести зміни в 429 статтю Цивільного кодексу України, а саме: «... належать спільно, якщо інше не передбачено договором». Треба написати або законом або договором. Коли мова йде про окремі об'єкти, які на даному етапі економічного і соціального розвитку України представляють інтерес для бізнесу, наприклад, мультимедійні продукти, програмне забезпечення, то в Закон України «Про авторське право та суміжні права» можна включити норму аналогічну щодо аудіовізуальних творів. І можна включити спеціальну норму, яка закріпить те, що право власності на комп'ютерні програми належить роботодавцеві, якщо інше, наприклад, не врегульовано договором. Хоча така норма щодо службових об'єктів інтелектуальної власності є. Отже, питання службових об'єктів інтелектуальної власності вже частково врегульовано. Питання полягає лише в імперативній нормі – або віддаємо роботодавцю всі права, або не віддаємо.

Ризацова Н.І. зазначила про те, що за трудовою угодою повинно бути службове завдання. В службовому завданні повинен бути окреслений об'єм робіт, які виконує працівник. В трудовій угоді може бути прописано, що за своїми функціональними обов'язками працівник може створювати об'єкти інтелектуальної власності. А ще важливо, щоб в самому договорі було зазначено про те, кому будуть належати права на створений об'єкт інтелектуальної власності.

Чернобай О.В. зазначив про те, що, наприклад, є композитор якому замовили музику для кінофільму і постає питання про те у якій спосіб оформити взаємовідносини: чи у спосіб підписання договору про передачу майнових прав на створену музику, чи укладення договору про створення на замовлення об'єкта інтелектуальної власності, чи у спосіб найняття композитора на роботу і видачу службового завдання. На сьогоднішній день в Україні саме поняття «службові об'єкти інтелектуальної власності» не визначено в жодному нормативно-правовому акті, просто не існує. Отже, в цих трьох випадках вирішення питання про те, кому будуть належати права відноситься на врегулювання сторонам. Службовий об'єкт інтелектуальної власності – це об'єкт інтелектуальної власності створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків і цей об'єкт має належати роботодавцеві. Єдине питання, яке може бути вирішене – це питання про право

працівника на отримання справедливої винагороди за використання його об'єкту по аналогії з аудіовізуальними творами.

Семеній Ю.М. зазначила про те, що багато кейсів виникає не тому, що не визначено в договорі чи законодавстві, а тому, що людина, яка працює і має службове завдання, починає придумувати щось абсолютно своє. І питання полягає в тому, що те, що зробила людина пов'язане з його службовими функціями чи не пов'язано. Зарубіжними судами розроблена велика кількість тестів. Зокрема, про те чи робився цей об'єкт в конкуренції з роботодавцем, чи на обладнанні роботодавця, чи було це як продовження завдання роботодавця. Споры можуть виникати в різних напрямках. І лише одним формулюванням в законі це питання не вирішується. Всі зарубіжні практикуючі юристи приходять до одного висновку – законодавство – це чудово, але ліпше прописати в договорі все те, що має бути на виході.

Гронський В.П. зазначив про те, що якщо говорити щодо того, що, наприклад, наймають композитора для написання музики, то вважається, що йому сплачують за цю роботу. Оплата в кіно теж комбінована. Тобто тільки композитори та сценаристи працюють за договором, режисер працює і на авторському договорі і на зарплату. Художник теж працює на зарплаті, але і отримує гонорар. Режисери, художники, оператори змушені підписувати договір з роботодавцем тільки тому, що в Законі України «Про авторське право та суміжні права» ці категорії не враховані. Отже, законодавство не вніормоване і вже давне ці всі питання мали бути врегульовані.

Васильєв О.В. зазначив про те, що з самого початку важко встановити те чи буде в результаті створений об'єкт інтелектуальної власності чи не буде. Багато говорять про програмне забезпечення, але не варто забувати такий об'єкт як бази даних.

Чернобай О.В. запропонував звернутися до ДСІВ щодо винесення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності» на громадське обговорення, розміщення на сайті ДСІВ у рубриці «Громадська рада» та направити лист до відповідного профільного комітету Верховної Ради України з приводу підтримки вказаного законопроекту.

Голосували: «за» - одногосно, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято.

Ухвалили: звернутися до ДСІВ щодо винесення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності» на громадське обговорення, розміщення на сайті ДСІВ у рубриці «Громадська рада» та направити лист до відповідного профільного комітету Верховної Ради України з приводу підтримки вказаного законопроекту.

5. Обговорення пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів щодо усунення адміністративних бар'єрів для здійснення експорту послуг»

Слухали: Рязанову Н.І., яка зазначила про те, що головним завданням було визначення понять, які закріплені у проекті Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів щодо усунення адміністративних бар'єрів для здійснення експорту послуг». Вказане завдання було зроблене. Після того як була узагальнена інформація стала зрозуміла мета вказаного законопроекту. Мета законопроекту полягає в тому, що коли відбувається замовлення послуг є варіанти укладання письмової угоди або електронної угоди та виставлення оплати за цю угоду у вигляді інвойсу. І саме головне, що банку потрібно надавати лише паперовий або електронний договір та інвойс. Тому Громадська рада при ДСІВ може запропонувати розроблені пропозиції.

Чернобай О.В. запропонував направити проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів щодо усунення адміністративних бар'єрів для здійснення експорту послуг» до відповідного профільного комітету Верховної Ради України та розмістити вказаний законопроект на сайті ДСІВ у рубриці «Громадська рада».

Голосували: «за» - одноголосно, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято.

Ухвалили: направити проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів щодо усунення адміністративних бар'єрів для здійснення експорту послуг» до відповідного профільного комітету Верховної Ради України та розмістити вказаний законопроект на сайті ДСІВ у рубриці «Громадська рада».

6. Визначення порядку денного та дати наступного засідання.

Слухали: Чернобая О.В., який запропонував членам Громадської ради при ДСІВ надати пропозиції щодо дати проведення наступного засідання.

Від членів Громадської ради при ДСІВ надійшла пропозиція провести наступне засідання 11 жовтня 2016 року.

Чернобай О.В. поставив на голосування питання щодо проведення наступного засідання Громадської ради при ДСІВ 11 жовтня 2016 року о 16 год. 00 хв. (реєстрація членів Громадської ради при ДСІВ з 15 год. 30 хв.).

Голосували: «за» - одноголосно, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято.

Ухвалили: визначити дату наступного засідання Громадської ради при ДСІВ на 11 жовтня 2016 року о 16 год. 00 хв. (реєстрація членів Громадської ради при ДСІВ з 15 год. 30 хв.).

Слухали: Чернобая О.В., який звернувся до членів Громадської ради при ДСІВ з проханням, щоб особи, які будуть на наступному засіданні доповідачами одразу готували проект резолюції зі свого питання і запропонував виносити на обговорення не більше трьох питань. Також запропонував членам Громадської ради при ДСІВ надати пропозиції щодо включення питань до порядку денного наступного засідання до 30 вересня 2016 року.

7. Різне

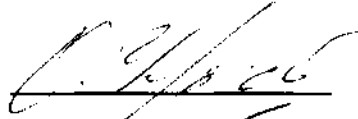
Слухали: Онищенко Л.А., яка запросила членів Громадської ради при ДСІВ на 19 вересня 2016 року на 14 год. 30 хв. (реєстрація з 14 год. 00 хв.) на підписання Меморандуму про співпрацю з питань захисту інтелектуальної власності в контексті судової та податкової реформ. Будуть присутні представники сторін-підписантів, які мають оголосити згоду щодо приєднання до Меморандуму та висловитись з приводу проекту тексту резолюції, що концептуально погоджує подальші дії сторін Меморандуму. Запрошено на цей захід народного депутата Козаченка. Після підписання вказаний меморандум буде направлено до Кабінету Міністрів України, Президента України та Верховної Ради України, щоб ці органи розуміли, що є команда фахівців, які готові співпрацювати у сфері законотворчої діяльності щодо підготовки змін до процесуального законодавства у зв'язку з процесом становлення Вишого суду з інтелектуальної власності. Запросили виступити на вказаний захід також представників Асоціації адміністративних судів, члена Науково-

консультаційної ради Вищого Господарського суду України Москаленка Віктора Семеновича.

Онищенко Л.А. також зазначила про те, що ті члени Громадської ради при ДСІВ, які мають власні напрацювання можуть звернутися до неї і в подальшому такі напрацювання будуть передані для обговорення та опрацювання сторонам меморандуму, а також розміщені на сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

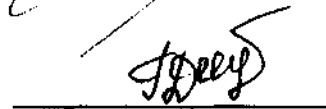
Закриття зборів.

Голова Громадської ради при ДСІВ

О.В. Чернобай

Секретар Громадської ради при ДСІВ

Г. В. Довбишева